

ELŐFIZETESI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Videkre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 Húsznap utáni napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrsésére nem vállal kötelességet.

Hirdetések és hírdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Árnyékos szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 25.

Dobpergés.

Van kétféle dobpergés.

Egyik az utcára csalja az embereket, másik az utcára viszi a butorokat. Egyiknek szavára megindulnak a házakból a kíváncsi emberek, másoknak pergésére a házak mennek el az emberek feje felől.

Egyik a katonák dobja, másik a végrehajtóé.

Csodálatos, hogy az első dob ellen nem panaszkodik senki s mégis vannak ellenségei. Mindenki belátja a honvédelem szükséges voltát és mégis vannak antimilitaristák. Ellenben a végrehajtók ellen kifakadások hallhatók országsszerte s még sem alakul meg a végrehajtó-ellenes liga.

Pedig ennek a ligának igen üdvös tevékenységi köre nyílnék; nem a végrehajtók ellen kellene működnie, kiknek testülete általában kifogás alá nem esik, hanem kellene akciókat indítani a végrehajtói intézmény mai szervezete ellen.

A mai végrehajtási rendszer nem más, mint az ügyvédség lealacsonyítása, a végrehajtók függetlenségének megsemmisítése és a közönség kiszípolozása. Egy kis dobpergésért drága ár.

Az ügyvéd voltaképpen a közönség jogtanácsosa, jogi szakértője volna, épp úgy, mint az orvos egészségügyi szakértő. A gyógyszerek kincseit csak tanult orvos teszi hasznossá az emberiségre nézve, a jog hatalmas fegyvereit csak képzett ügyvéd utmulatása mellett forgathatja a

közönség. A per annak ezerféle apró rejtélyeivel, ezer gondjával, nehézségével az ügyvéd kezébe való, a ki midőn megvédi felének érdekeit, egyúttal a bíróságnak is kezére jár s az ítélethozatal nagy munkáját is megkönnyíti. Ez magas, szép feladat, melyre érdemes hét éven át készülni (ha meg lehet belőle élni).

Azonban ez a nehéz és szép munka az ítélethozatallal véget ér. Onnan kezdve nincs bonyodalom. A jogerős ítélet eldönti a peres viszonyt, a jogi szakértőre épp oly kevés szükség van ezentúl, mint a bíróra.

Szükség van egyedül a végrehajtóra.

S mégis mit látunk? Az ügyvédnek külön kérvénnyel kell kérnie a végrehajtást, azt a bíróság elrendeli, akkor megint az ügyvéd jelentkezik a végrehajtónál s ketten vonulnak be a szerencsétlen alperes nyakára, a ki már most nemcsak a perköltséget, hanem a végrehajtási eljárásban az ügyvédnek két ízben, a végrehajtónak egy ízben fizet napidiját, a pénácznak bélyeget s ha jön az árverés, akkor megint fizeti az ügyvédet, a végrehajtót és a pénáczot s ha nem telt ki a követelés, rövid idő múlva ismét fizetheti összesen háromszor az ügyvédet, háromszor a kincstárt, kétszer a végrehajtót, a becsületeseket, dobosokat nem is említvén.

Ebben a közönség-zaklató eljárásban az ügyvédnek részt venni: méltánytalan, lealacsonyító dolog. Éppen olyan, mintha a törvényszéki ítélet fogantatására a törvényszéki bírót, a táblai ítélet fogantatására a táblabírókat küldenék ki. Épp

olyan logikával lehetne őket is felhasználni, mint az ügyvédet.

Ez az eljárás megrontja egy sereg intelligens embernek: a végrehajtóknak anyagi és erkölcsi függetlenségét is. Állami fegyelem alatt állanak és mégis a közönségtől, közvetlen forrásból az ügyvédektől kapják fizetésüket. Nehéz, lelkiismeretbe vágó feladatuk van s mégis egy kis jogász utasításától is függhetnek. A mellett ezerféle az alkalom az összejátszásokra, paklikra, a melyek hogy nem fordulnak elő gyakrabban, nem az intézményen, hanem az embereken mulik.

Végül pedig mindezeknek az alperesi közönség adja meg az árát. Az ítélet után ha nem fizet, ugys elköttyavetyélik kis motyóját s a bölcs berendezkedés folytán nemcsak a felperest, hanem még egy sereg más embert is neki kell fizetnie; pedig ha tudna fizetni, kifizette volna annak idején magát a felperest. Nincs kevés pénze? hát akkor kiprélünk belőle sokat!

Gyönyörű logika! még gyönyörűbb, hogy évtizedek óta így áll tótágast és még eddig el nem vágódott véglegesen.

Az igazságügyi tárca mostani tárgyalása alkalmával akadt ur, aki azon akadt fel, hogy a Dráva balpartján ma csak rákot szabad fogni, a jobb partján pedig csak cigányhalat; de azon fel nem akadt senki, micsoda káros halászat folyik idebenn évtizedek óta az ügyvédi reputáció, a végrehajtók függetlensége és az alperesi zsebek rovására, csak azért, hogy végre megperdülhessen a dob.

Ezt ugyan könnyebben is el lehetne

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

A jelölt.

Írta: Michel Provins.

Champagneuil-les-Yvelines városban, az Indret-Tarn kerület székhelyén Chambard ur háza a legpompásabb az egész környéken; valóságos kastély, amelynek romantikus silhouetteje érdekesen válik ki a többi sablonos épület közül.

Chambard 44 éves, jól táplált külsejű ur ember, akinek egész életében az volt az egyetlen okos ötlete, hogy olyan apa fiának született, aki »bátyuval a hátán érkezett Párisba« és milliókat szerzett olajon.

Sidonie, 34 éves, a felesége, ambiciózus leánya az öreg Bourgiron orvosnak, aki Chambard politikai karrierjében bizva, adta hozzá feleségül a leányt.

Chambard, a felesége nógatására, jelöltséget fogadott el a képviseléválasztás zürzavarában s

ő már nagyban készül a biztosan remélt méltóság viselésére.

Dolgozó szobájában Chambard már két óra óta egy fehér papírlap előtt ül, melyre azonban csak a címet írta le eddig: »A becsületes mesterség«.

Sidonie (belép, rápillant a papírra): Hogyan? még semmi?

Chambard: Sőt ellenkezőleg!... annyi a gondolatom, hogy csak úgy hemzsegnek a fejemben:

Sidonie: Nem kell olyan hosszúra foglalnod... tömörítsd össze néhány szóba.

Chambard: Ejnye be okos vagy. Hiszen ha ilyesmit néhány szóba tud tömöríteni az ember, akkor ez remekmű lenne.

Sidonie: Remekmű! már hogy is ne. Csak érteni kell hozzá, mint a hogy Charvalut és Poirel teszik már husz év óta.

Chambard: Természetesen, mert megvan ahhoz a gyakorlatuk. Husz évi parlamenti szereplés után én is a tollamból rázom ki majd a

tanulmányokat... Charvalutnak és Poirelnek már azért is könnyen esik a mesterség, mert nekik meggyőződésük van!

Sidonie! Oh!

Chambard: Igen... Es épen ez az, ami nekem hiányzik. Nekem most kell keresnem a megfelelő álláspontomat. Könnyű azt mondani, lesznek képviselő!... az ötlet egészen felvillanyoz, garmadával támadnak a gondolatok, amelyekben csupa láng, csupa lelkesedés... de mihielyt leülünk ilyen fehér papírlap elé, hogy programunkat megszerkesztjük... Látod? két órája bámulok már magam elé s egy mondatot képtelen vagyok a tollam hegyére kapni... Csak kísérelnéd meg magad!

Sidonie (némi gondolkodás után): Talán ha együtt keresnők a te alkalmas politikai meggyőződésedet?

Chambard: Hát keressük együtt!... Gondolkozzunk. Ugy-e bár, mi gazdagok vagyunk, a gazdagok tehát vagy reakzionáriusok, vagy szocialisták... Más részről azonban fia vagyok

BERKES BERTALAN festék-kereskedése, NAGYVÁRAD.

Főüzlet és padlófénymáz-
 gyár:

Zöldfa-utca 33. szám.

109.

Mindennemű festékek, festészeti kellékek, ecsetek, padlófénymázak és parkett viasz már több év óta elősmert szolid kiszolgálásom mellett a legolcsóbb napi árakban kaphatók.

Emke padlófénymáz, mindenki által elősmert, kitűnő minőségű és tartós padlófénymáz. 5% az Emke javára.

Legjobb amerikai padló beeresztő olaj 1 kgr. 90 fillér.

FIOKÜZLET: festék különlegességek raktára:

Fő-utca Bazár-épület Huzella üzlet mellett.

Városunk előkelőségei meghívó utján, a nagyközönség pedig ez uton is meghívatik a megnyitásra. Belépti díj személyenként 60 fillér, gyermekeknek 20 fillér. A muzeum a megnyitás után állandóan nyitva lesz városunk és a vidék hazafias közönsége előtt. Látható reggel 8 órától déli 12-ig és délután fél 2-től 6 óráig.

A nagyszabású, gazdag muzeumot tegnap állították fel a vármegyeház nagytermében, a mely a nagy sokaságu, érdekes ereklyét alig fogadja be. A falakon a szabadságharc összes kiváló alakjainak arcképe van, köztük igen sok értékes festmény, továbbá a dicső idők egy-egy nevezetes mozzanata. Igen szép a hosszú asztalokra elhelyezett régi nyomtatványok, ereklyék gyűjteménye; harci jelvények, honvéd öltönyök.

Százakra megy a becses gyűjtemények tárgyainak száma, a melyek szemlélésénél megragadja a lelket a kegyeletes érzés a nagy idők alakjai és eseményei iránt.

Az érdekes tárlat megtekintését ajánljuk hazafias közönségünk figyelmébe.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. e. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Április 26. A Sebes-Körözs társulat közgyűlése d. u. 8 órákor.

Április 27. A rabsegélyző egyesület választmányi ülése d. e. 11 órákor.

Május 1. Orvosok szakülése d. u. 5 órákor.

Május 11. A biharmegyei Casinó évi közgyűlése d. u. 4 órákor.

Május 11. Hangverseny a Fekete Sasban d. u. 5 órákor.

Május 27. Katolikus majális.

* **Buzaszentelés.** Verőfényes, pompás tavaszi időben tartották meg tegnap a kath. templomokban a buzaszentelést. A székes-egyházban *Radnai* Farkas felszent. püspök végezte a szertartást, a templom mellett levő parkban. A szép számu hivek buzgó imában áldást esdettek le a Mindenhatótól a föld terményeire. A buza igen szép, dus, s már fél méter magas.

* **Vita-estély a nagyváradai Jogász-egyletben.** A törvénytelen gyermekek jogi helyzetéről megindult nagyérdemű vita-estély folytatása ma d. u. 5 órákor fog a kir. törvényszéki palota I. emeleti tanácstermében megtartatni. A jogászvilág ezen vita-estélyek iránt igen nagy érdeklődést tanúsít és mint értesülünk, a mai vitaestélyen az ügyvédi és bírói kar számos kiváló tagja fel fog szólalni. E vita-estélyre a Jogászegylet összes tagjait és más érdeklődőket is szívesen lát.

* **A jászóvári prémontreiek prépost-praelátusa** tegnap városunkban a következő látogatásokat tette: *Novotny* h. igazgató kíséretében meglátogatta *Winkler* József püspököt, *Radnai* Farkas felszentelt segéd-püspököt, dr. *Steinberger* szemináriumi rektort, dr. *Laurán* Agoston pápai praelátust, *Ritók* Zsigmond kir. táblai elnököt, *Medvigy* Mihály kir. táblai tanácselnököt, az irgalmas rendet és dr. *Matolay* Károlyt, a Félix-fürdő orvosát. Ma délelőtt a 9 órai gyorsvonattal székhelyére, *Jászóvárra* utazott a prépost a Rend jóságkormányzójával, *Szekerés* Odónnal.

* **Hőség Amerikában.** Az Egyesült-Államok nyugati részén máris iszonyatos hőség uralkodik, a mely máris nagy kárt tett a veteményekben, de emberéletben is. New-Yorkban — mint azt egy távirat jelenti — tegnap 100 fok Fahrenheitot mutatott a higanyoszlop az árnyékban. Celsiusra átszámítva ez 37 fok meleget jelent.

* **Uj czimzetes püspök.** A kultuszminisztériumban az egyházi ügyek referensét, dr. *Várady* Árpád osztálytanácsost nagy kitüntetés érte: az apostoli király 5 Felsége czimzetes püspökké nevezte ki. Az új czimzetes püspök fiatal, élte virágában levő ember, aki életének 37-ik évét sem töltötte be, de már hat éve vezeti a kultuszminisztériumban nagy munkakedvvel, fényes tehetséggel és alapos képzettséggel az egyházi ügyeket s e működésével kiérdemelte az elismerést minden oldalról. Ezen érdemeinek méltó elismerése a legújabb kitüntetés, melyet a hivatalos lap a következőkben közöl:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. *Várady* Lipót Árpád apát-kanonok és osztálytanácsosnak a *sebenicói püspöki czimet* díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1902. évi április hó 14. én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Dr. *Wlassics* Gyula s. k.

* **A pénzüntézetek és a város.** A szomszédos Debreczen városa éppen úgy meg volt szorulva közelebb, mint Nagyvárad. Néhány százezer korona folyószámla kölcsönt akart felvenni s ez iránt érintkezésbe lépett egyik fővárosi pénzüntézetrel, amely 4% kamat mellett hajlandónak nyilatkozott a kölcsön megadására. Amidőn a debreczeni pénzüntézetek tudomást szereztek a városi tanács ezen szándékáról, a város iránti jóindulatból felajánlották a kölcsönt 3 $\frac{1}{2}$ %-os kamat mellett. A pénzüntézetek dicséretes jóakarata megvolt, azonban az ajánlat későn érkezett, mert a város már megkötötte a szerződést a fővárosi pénzüntézetrel. — Nagyvárad városának szintén van helybeli pénzüntézetknél folyó számlakölcsöne, még pedig 5%-os kamat mellett.

* **Bércocsi és lószemle.** A szokásos tavaszi bércocsi és lószemlét e hó 24. és 25-én tartotta meg rendőrségünk. A szemle során tapasztalt eredmény, általán örvendetes minden tekintetben. Sok teljesen új kocsi készült, a lovak pedig nagyon jó karban vannak. A szemléről mindössze 20 egyfogatú és néhány kétfogatú bércocsi maradt el. Ezek azonban, ha május 1-éig nem jelentkeznek szemlére, sem sorosságot, sem állomást nem kapnak.

* **Elhunyt matróna.** Özv. *Papp* Ambrusné szül. *Vágó* Teréziát siratja nagyszámu rokonsága, kiből a legjobb testvér, sógorot és rokonságot veszítették el. A halálesetről a következő gyászjelentést adta ki a család:

Alólirottak mély fájdalommal tudatják a legjobb testvér, sógorot és rokonnak, özv. *Papp* Ambrusné szül. *Vágó* Teréziának folyó hó 24-én, délután fél 3 órákor, élte 56-ik évében történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa folyó hó 26-án, délután 4 órákor fog Zöldfa-utca 33-ik szám alatt levő lakásnál az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után az újvárosi központi sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely vég-tisztességtételre az elhunyt rokoni, barátnői és ismerősei tisztelettel meghívattak. Aldás és bébe poraira! Kiss Károlyné szül. *Vágó* Mária, *Vágó* Juliánna testvérei. Kiss Károly sógora. Özv. *Vágó* Gáborné gyermekeivel sógorotje. Nagy Károly családjával, Csathó József, Csathó Gyula, Csathó Kálmán unokatestvérei. Oláh Terézia, Beregszászi Erzsébet unokahugai. Máthé József unokatestvére.

* **Meghosszabbította az ajánlatát.** A Ganz és Társa hirtelen gépgyár adta be tudvalevőleg a legelőnyösebb ajánlatot a villanyvilágítás berendezésére még az elmúlt évben. Mivel a kérdés csak hosszabb tárgyalás után dől el, most már harmadizban meghosszabbítja ajánlatának érvényét. A városi tanácshoz intézett beadványában május 31-ig hosszabbítja meg ajánlatának kötelezettségét.

* **A Tisza-család köszönete.** Néhai *Tisza* Kálmán városunk volt országgyűlési képviselőjének elhunyt alkalmából az országos gyászban Nagyvárad városa és Biharvármegye is osztozott s részvétét a nagy halott emlékéhez méltóan fejezte ki. A gyászoló családhoz részvétiratot intézett, a koporsóra diszes koszorút helyeztet s a temetésen küldöttség által képviseltette magát. A gyászoló család nevében özv. *Tisza* Kálmáné szül. gróf *Dégenfeld* Ilona urölgy a következő levélben mond köszönetet Nagyvárad városának részvéteért:

Tekintetes városi Tanács!

Mélyen meghatva a kegyelet és részvét felemelő megnyilatkozása által, mondok a gyászoló család nevében is hálás köszönetet a részvétnyilatkozatért, melylyel nagy bánatomban felkeresni szivesek voltak.

Budapest, 1902. április havában.

Kiváló tisztelettel

Özv. *Tisza* Kálmáné,
szül. gróf *Dégenfeld* Ilona.

Biharvármegye alispánjához hasonló tartalmu levelet intézett a megboldogult nagy férfit özvegye.

* **Nem lesz tüntető felvonulás.** Megemlékeztünk *Ehrenfeld* Adolf és társai helyi lakosoknak a május 1-ére tervezett tüntető felvonulásra vonatkozó bejelentéséről, melyre azonban *Gerő* Armin rendőrfőkapitány nem adta meg az engedélyt s elutasította kérelmüket. Ezen rendőrfőkapitányi véghatározat ellen *Ehrenfeld* Adolf és társai felebbezésrel éltek, s az ügy városi tanácshoz került. Az ügygel tegnap délelőtt foglalkozott a városi tanács s indokainál fogva, teljes egészében helyben hagyta a rendőrfőkapitányi véghatározatot. Mivel pedig első fokú határozatot jóváhagyó II-od fokú határozat ellen felebbezésnek az 1901. évi XX. t.-cz. 1. és 2. §-a értelmében helye nincsen, a május 1-jét ünnepelőknél le kell mondaniok a tüntető felvonulás megtartásáról.

* **Mikor fizesse ki a gazda a napszám-bérekét?** A gazdakörök már hosszabb idő óta foglalkoztatja az a kérdés, hogy szombaton vagy vasárnap fizessék-e a gazdák a napszám-bérekét. A vélemények erre nézve nagyon eltérők és miathogy a kérdést a földmívelési miniszter esetleg törvényhozás útján rendezni akarja, véleményadásra szólította fel az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, ez pedig a vidéki gazdasági egyesületek véleményét kérte ki. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya tegnap délután tartott ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel s *Rubinek* Gyula előadó a vidéki egyesületektől beérkezett véleményeket figyelembe véve a következő határozati javaslat elfogadását ajánlotta:

Mondja ki a szakosztály, a napszám-bérek kifizetését nem tartja külön törvényben szabályozandónak, hanem a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt kellene oly módon változtatni, hogy a kocsmák és pálinkamézők szombat éjjeltől hétfő reggelig zárva tartandók. Ugyancsak e módosítás keretébe fel kell venni oly intézkedést, miszerint a napszám-bérek vasárnap reggel kilenc óráig kifizetessenek, nehogy a munkásnép az istentiszteleten való részvételben akadályoztassék, köteles továbbá a munkaadó, ha szombaton a munka helyén a bért ki nem fizette, vasárnap a munkás lakóhelyén kifizetni.

A szakosztály az előadói javaslatot lényegében és némi módosítással elfogadta.

* **Elevenen el emetve.** Borzalmas szerencsétlenségről értesít levelezőnk Vaskóhról. Márta Juonné szül. Tamás Mária, 9 éves kis Ilona testvérevel kiment Kaluger községben az erdőre, hogy az ott levő nagy üregből sárga földet szedjenek, amire otthon szükségük volt. Mikor legjavában ásták a földet, az üreg meg-

lazult, fala és tetője összeomlott s eltemette a két szegény teremtet. A szerencsétlenséget csak későn vették észre, s mikor az asszonyt és gyermeket kiásták, már mindkettő halva volt. A hatóság megindította a nyomozást, de a felelősség nem terhel senkit, mivel a szegény asszony vigyázatlansága okozta a veszedelmet.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra az élte zsenge korában jobb hazába költözött Bumbera Margitkát tegnap délután. A koszorúkkal borított koporsót Kovács káplán szentelte be. Az elhervadt virágot társnői: a tanítónőképző növendékei teljes számban kikísérték utolsó útján. A koporsót egy darabig a családdal ösmerős ifjak kézen vitték. A sok szebbnél-szebb koszoru felirata a következő volt:

Felejthetetlen Margitkánknak — Bánatos szülei. Szeretett jó testvérünknek — Pista, Marcsa Imre.

Kedves Margitkánknak — Sándor, Erzsi, Kuli és Sanyi.

Felejthetetlen Margitkánknak — Szobota bácsi és Róza néni.

A jó Margitkánknak — Plander Sámuel és családja.

Utolsó üdvözlőtül — Szabó.

A sir határainál nyíljék meg előtted az égi haza — Osztálytársnőid.

Margitkának utolsó emlékül — A tanítónőképző növendékei.

Szeretet és megemlékezés jelül — A tanítónőképző növendékei.

Felejthetetlen barátónknak — Ferike és Mariska.

A kis Margitnak — A Schmidt-család.

Felejthetetlen Margitkánknak — Morvai Vilibaldné és családja.

Szeretett barátónknak — Gizi.

Margitkának — Kolbay néni.

Azonkívül még számos felirat nélküli koszoru díszítette a megboldogult koporsóját, melyeket mind barátai, mind pedig a család ismerősei küldtek. — A díszes temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

* **A nápolyi panama.** Rómából írják: A Casale, nápolyi komorrista és Summente volt polgármester ellen folytatott vizsgálat szenzációs részleteket hozott napfényre. A vizsgálóbíró egyik jegyzőkönyve szószerint ezt tartalmazza: Nápoly városi tanácsa annyira sülyedt, hogy a gázgyár igazgatója, akit a város emberei folytonosan zsaroltak, ezt sürgönyözte az olasz belügyminiszternek: A brigantik tanácsa ellen óvintézkedést kérek. A légszuszogó könyveiből kitént, hogy a polgármester s a tanács többi tagjai összesen 447 ezer lirát zsaroltak ki a társaságtól. A veszedelmes tanács minden tagjait bebörtönözték.

* **Névváltoztatás.** Reich Igoác nagyváradai illetőségű, mezőturi lakos vezetéknévét »Radó«-ra változtatta.

* **Találtatott** egy guba és egy postatakarékpenziári szelvény. Igazolt tulajdonosaik átvéhetik **Mendelényi Béla** rendőr fogalmazónál.

x Felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét az **Ehrlich és Rosenhál** cég mai hirdetésére.

IRODALOM.

Magyar Remekírók. Magyar könyvnek régen volt már oly fényes sikere, mint a **Franklin-féle Magyar Remekíróknak**. Kedvező jelenség ez a magyar olvasóközönség nemzeti érzületére nézve ép úgy, mint irodalmi izlésére nézve. A mai kozmopolita gondolkodás mellett, az irodalmi izlés aberratív közepette jóleső érzéssel tölti el minden magyar embert az a tudat, hogy a nemzeti klasszikusok nemcsak, hogy számúzve nincsenek a magyar házakból, hanem ezeknek szeretettel gondozott családtagjai, a

kik táplálják és fen tartják a nemzeti érzést, a magyar gondolkodást, gyönyörködhetnek és lelkesítenek, vigasztalnak és erőt adnak egy szebb jövőben való hithez. Megnyitják a szíveket a poézis örökhatalmu varázslatával; oly nyelven szólnak, melyek dallama a magyar ember lelke mélyéig hat el; magasan lobogtatják a tudás fáklyáját, hogy világosság legyen a magyar elmékben. Lapunk, mely örömmel karol fel minden érdemes ügyet, szívesen egyengeti útját a **Franklin-féle Magyar Remekíróknak** a magyar közönséghez. Tesszük ezt annál nagyobb örömmel, mert a **Franklin-féle Magyar Remekírók** első egyöntetű kiadása az összes magyar klasszikusoknak s mint ilyen a szó leg-szorosabb értelmében nemzeti mű. Lapunk kiadóhivatala utján 3 koronás havi részletfizetés mellett rendelhetők meg a **Franklin-féle Magyar Remekírók; e végből a jelen számunkban levő hirdetés rendelő lapja kivágandó és aláírva lapunk kiadóhivatalába küldendő.**

EGYESÜLETEK.

A Casino közgyűlése. A »biharmegyei nemzeti Casino« 1902. évi május hó 11-ik napján d. u. 4 órakor az egyleti helyiségben tartandó évi rendes közgyűlésére az egyleti tagok tisztelettel meghívattak. Tárgyai: 1. A választmány évi jelentése. 2. Költségelőirányzat megállapítása az 1902. évre. 3. Esetleges indítványok. 4. Elnökválasztás. 5. Kilépő és megszünt választmányi tagok megválasztása. Kelt Nagyvárad, 1902. April hó 25, az **Elnökség**.

Orvosok szakülése. A »Biharmegyei Orvos-Gyógyászati és Természettudományi-Egylet« folyó évi május hó 1-én délután 5 órakor (Uri-utca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom. Kelt Nagyváradon, 1902. április hó 23-án. Dr. **Edelmann** Menyhért, egyleti titkár.

A rabsegélyző egyesület vá. ülése. A »Nagyváradai és Biharmegyei Rabsegélyző Egyesület« f. évi április hó 27. napján délelőtt fél 11 órakor a kir. törv. fogházépületben (földszint, fogházfelügyelői iroda) választmányi ülést tart. Nagyvárad, 1902. április 18. **Szabó** József, egyleti elnök.

SPORT.

Levél a „foot-ball“-ról.

— A nagyváradai »Torna-kör« foot-ball csapata. —

Kedves szerkesztő ur!

A tavasz beköszöntével, mikor a fecskék megérkeznek, rendszeren más egyéb is érkezik, a mi egyesekben tiszteletreméltó igyekezetet és törekvést kelt fel. Tavaly nem tudom mi volt ez a mozgató erő, az idén a foot-ball.

Szegény Nagyvárad! A mennyi hátramaradottságot, pakfongságot csak rá kentek irigyei és ellenségei, megérdemelte. Mi az, ha nincs csatornája, villamos vonata, ahhoz képest, hogy nem volt neki foot-ball csapata.

De most már van. Anyira van, hogy már nemcsak a váradai Torna-kör foot-ballozó csapata, hanem a nézőkre is ragad a rugási láz.

A kik kedvelt lapunkat olvassák, azok tudják is, hogy milyen élvezetet szerez ez a nemes játék. Jól értesültségei a richmondi, de kiválóan az oxfordi metschekről már felkeltették bennük a kíváncsiságot; de mi lesz az egész váradai közönséggel, ha látja majd a váradai foot-ball csapatot goalt rugni!?

Nem lehet ezt előre tudni. Egy biztos csak. Elosztatja azt a ferde nézetet, mint hogy a foot-ball játéknak ne legyen más célja, mint az eddig diszqualifikált rugásnak az előkelő világba való bevezetése, vagyis rehabilitálása.

De hadd szóljak valamit a lelkes csapatról, mely ifju ugyan, de szép reményekre jogosít.

Vérőfényes délután van. Nemes sietséggel törtetnek kifelé fiatal tisztviselők és jogászok a Sport-térre, a hol már várnak egynehányan. A

nagy köröndben már verik ütőgetővel a kis ökölnyi labdákat a tennysezők, de micsoda lenéző mosolyt is kelthet ez a hiábavaló játék, ha látni fogják mindjárt hogy rugják azt a Vázsonyi-feje nagyságu labdát a lábukkal a derék footballisták.

Beszállanak a köröndbe. Anyira kezdők, hogy még egyenruhájok sincs. Dressz hiányában az egyik csapat zsebkendőjére négy göröcsöt köt és a fejére erősíti, hogy megkülönböztessék magukat a másik csapattól. Azután elhelyezkednek, szembe egymással, középen a labda, melyet a versenybíró **Jelének** Géza állít fel. Előli a csatárok, utáuk a fedezet, azután a háttvédek és leghátul a kapu őrizetére: a kapuvéd.

Nem lesz érdektelen bemutatni, hogy kikből áll ez a lelkes csapat.

I. Hantke Emil.
Harmathy Károly, Erdelt Béla.
Kozma Péter, Jeszenszky Zsigmond, Gál Miklós.
Sipos Ernő, Beöthy Miklós, Medvigy Mihály,
Czuczor Vilmos és Zigre Miklós

Sarkady László, Popovits József, Kránczly Kálmán,
Géczy Imre és **Dayka** Ernő

Lukács Béla, Montia Kornél, Böszörményi Géza.
Krüger Jenő, Varga Akos.

II. Mercsa Viktor.

Eddig az I. számú csapat vált ki a rugásban való tökélye, rajvonal fejlődési ügyessége és főképen goal csinálási képesség tekintetében. Látni ilyenkor a **kapitányt** (minden csapatnak teljhatalmu ura, ezért nevét dőlt betűkkel írom) mint dirigál a szemével, a csatárokat, mint irányítják a kapu felé a labdát, a háttvédet, hogy esik kétségbe, ha veszedelem fenyeget, de legfőképpen a kapuvédet. Ez utóbbinak van az egyedüli joga, hogy a kezével is dolgozhat, a többi csak a lábával.

Mint már mondtam is az I. számú csapat eddig a gyakorlottabb és ezért felvette fejére a négygörsű zsebkendőt és használja a hangzatos oxfordi címet. Úgyes csatár többek közt Beöthy, Medvigy, Sipos, Erdelt, ki egyszer vesztély idején nem tudván másképp már a labdát a kapu elől eltávolítani, ügyesen a lábai közé kapta és tücsökugrásokkal az ellenfél kapuja felé vonszolta. Hantke pedig, miután a lapda egyszer csak pár lépésnyire volt a kapu előtt és egy lenge rugással be lehetett volna hajtani, úgy hogy meg se lehetett volna gátolni, el lévén emberei a másik kapunál foglalva, hirtelen egész hosszában végig nyul a kapuban és így testével fogta fel a könnyed rugás folytán guruló labdát és rögtön felpattanva hatalmas dobással a másik kapu felé hajtotta.

Es több ilyen érdekes jelenet fordul elő.

Mondhatom, hogy nincs játék, mely magának a néző közönségnek is jobban fokozná izgatottságát, mint ez. Ezért is van állandóan nagy nézőközönsége, mikor kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap délután megkezdődik a munka. Jöjjön ki egyszer a szerkesztő ur is, jól el fogja az idejét tölteni.

Oxfordi.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Lotti ezredesei.

Vasárnap:) d. u. Görög rabszolga.
) este Az ember tragédiája.

A görög rabszolga. Jó, ha százan voltak a színházban, beleszámítva a tűzoltókat is. Bámulatos csekély a közönség érdeklődése, de még bámulatosabb, hogy ilyen csekély érdeklődés mellett a Görög rabszolgát, ezt a rég elkoptatott operettet szedték elé. Pótszezonban csalogatni kell a közönséget újdonságokkal, nem pedig régiségekkel riogatni. — A szereplők igyekezete is megérdemelte volna, hogy másutt használják fel. **Amon** Margit kedves Aspásiája, **Pintér** Imre, **Székely** Anna, **Bérczi**, **Benkő** Jolán egyes szerepei régi jó ismerő-

seink. Új volt *Bilkey Irén* Irise. Ha nem is éri utól Lányit táncban, de temperamentumos játéka most sem hagyta cserben. Pompás volt *Szathmáry* Marcus Pomponiusa; ez volt első fellépése, a melyvel szerződése igazi nyereségnek bizonyult.

Lotti ezredesei. Ma este a nagy sikert aratott „*Lotti ezredesei*“ kerül színre. A pompás énekes bohóság szereposztása a régi. A fő női szerepet tudvalegőleg *Amon Margit* játssa.

Görög rabszolga. Vasárnap délután a *Görög rabszolga*, ez a népszerű operett kerül színre a színházban. Az előadás érdekessége, hogy Iris szerepét *Bilkey Irén* játssa. A szereposztás egyébként a régi.

Kurucz Feja Dávid. Fényes Samu hatalmas, nagyszerű darabjából, a „*Kurucz Feja Dávid*“ból az utolsó próbák folynak. A darab a jövő hét premierje lesz.

Pry Pál. Hétfőn este a közbe jött akadályok miatt egy ízben elhalasztott „*Pry Pál*“ kerül színre a színházban. Pry Pál *Krasznay Andornak* legjobb szerepe s bizonyosan nagy lesz az érdeklődés a népszerű, jeles művész alakítása iránt.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 204.

Pótbérlet 10.

Ma, szombaton, 1902. április 26-án

Lotti ezredesei.

Operette.

S Z E M E L Y E K:

Daventrey Tom	— — —	Szathmáry Árpád
Harriet, felesége	— — —	Benkő Jolán
Dikson Jón szobá	— — —	Béreczi Gyula
Kitty, a felesége	— — —	Tóvári Anna
Ramajanah namlakahi rája	— — —	Dési Alfréd
Bibiana Lotti	— — —	Amon Margit
Barley, igazgató	— — —	Krasznay Andor
Fox tábornok	— — —	Bognár János

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szőnye 1 frt 50 kr. Körzők 1 frt 20 kr. Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Kezdete 7 és fél órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, április 27-én

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

Görög rabszolga.

Operett.

este 7 és fél órakor, rendes helyárrakkal

Az ember tragédiája.

Dramai költemény.

TAVIRATOK.

Elmaradt főúri menyegző.

Budapest, április 25. (Saj. tud. táv.) Prágában ma óriási feltűnést keltett, hogy *Chotek Henriette* grófnő trónörökösünk sógornőjének esküvője *Radzivil* Sztaniszló herczeggel, melynek ma délelőtt kellett volna megtörténnie, elmaradt. Délben az egész városban hire járt a dolognak, hogy az eljegyzést a grófnő felbontotta, jölle-

het már a nagyszámu rokonság is megérkezett. Utolsó pillanatban történt a felbontás, állítólag pedig azért, mert a *Chotek* a vőlegénynek 2 millió korona adósságát elvállalni nem akarták. A vőlegény a német-császár főhadsegédének fia és sógora a *Potoczki* grófnak.

A német államnyelvtervezete Ausztriában.

Bécs. ápr. 25. A képviselőház nagynémet pártgyesülete az összes német nemzetiségű képviselőknek elküldte a német államnyelv tárgyában benyújtandó indítványának tervezetét aláírás végett. A tervezet, a mely *Galiczia, Dalmácia és Bukovina* kivételével valamennyi ausztriai tartományra volna érvényes, *államnyelvnek nyilvánítja a német nyelvet*, a melyet minden állami hivatalnoknak szóban és írásban bírnia kell. A német nyelv, mondja a tervezet, a *Reichsrath* és a delegáció tárgyalási nyelve és valamennyi állami hatóság hivatalos nyelve a belső és külső szolgálatban. Német beadványokat minden állami hatóságnak el kell fogadnia. Csak azokban a kerületekben, a hol más nyelv az uralkodó érintkezési nyelv, kell az alsófoku hatóságnak ezen a nyelven írt beadványokat is elfogadnia és ezen a nyelven tárgyalnia azokkal a felekkel, a kik az állam nyelvét nem értik, a hivatalos elintézésnél pedig az államnyelv mellett a szükséghez képest az illető tartományi nyelv használandó. Olyan iskolák, a melyekben nem az államnyelv a tanítás nyelve, nem tarthatók fenn olyan községben, a melynek képviselőtestülete az ellen tiltakozik. Azokban a nép- és polgári iskolákban, tanítóképző intézetekben, közép- és ipariskolákban, a melyekben nem az államnyelv a tanítás nyelve, amaz kötelező tantárgy. Azokban a magasabb tanintézetekben és főiskolákban, a melyekben nem a német a tanítás nyelve, minden államvizsgánál legalább egy vizsgálati tárgyból az állam nyelvén teendő le a vizsga. Az ezzel a törvénnyel ellenkező szabályok és szokások érvénytelenek. (M. T. I.)

Porrá égett falu.

Gyergyó-Szent-Miklós, április 25. (Saj. tud. táv.) Alfaluban tűz ütött ki ma délelőtt, mely a vehemens szél által szitva rövid pár óra alatt porrá égette a falut. A főszolgabíró a hajlék nélkül maradt lakosok közt pénzt akart szétosztani, kik azonban kijelentvén, hogy alamizsnára nincs szükségök, a segílyt visszautasították. Zendülés tört ki a lakosság között, úgy hogy a csendőrség táviratilag katonaságot kért a megzavart rend helyreállítása céljából. A zavar óriási; az elkeseredett nép tömegekben ordítva járja be a falut:

— Megöljük ellenségeinket, megrontóink, föl kell konczolni a gyujtogatokat! A csendőrség délben elfogta a gyujtogatokat, kiknek kiadását követeli a nép. A zendülés mind nagyobb mérveket ölt. A rend helyreállítására nagyon kevés a remény a katonaság megérkezéig.

A búr békeakezió.

Pietermariczburg, április 24. A natali miniszterelnök tudomására adta a törvényhozó gyűlésnek, hogy a brit kormány kikérte a natali kormány véleményét a legújabb békétárgyalásokról. (M. T. I.)

Magyar szó miatt.

Zágráb, április 25. (Saját tud. táv.) A *Bauer*-féle kávéházban honvédtisztek magyarul társalogtak, mely beszélgetés legkevésbé sem volt inyére a szomszéd asztalnál ülő horvát diákoknak, kik nem tetszésüknek szóval is kifejezést adtak. A hangos megjegyzések sértették a magyar tisztek honfui érzését s kardot rántva rövidesen elégtételt vettek a *magyar nyelv gyalázóin*. A összetűzés folyamán *Lenovics* horvát diák a kötekedés kezdeményezője *súlyosan megsebesült*.

REGÉNY-CSARNOK.

A tengerészeti szerződés.

Conan Doyle: Doktor Holmes kalandjai. 6.

— Kandalló nincsen, csak kályha. A csengető-zsinór jobboldalt lóg íróasztalomtól. A ki csengetett, annak okvetlenül szorosan az íróasztalom mellett kellett állania. De miért rántja meg a tolvaj a csengőt? Ez kideríthetetlen dolog.

— Bizony, ez nagyon csodálatos körülmény. Hát azután miféle lépéseket tettek? A tolvaj semmit sem hagyott a szobában — nem látott szivarvéget, hajtút vagy más csekélységet a földön?

— A legcsekélyebbet sem.

— Szagot sem érzett ön?

— Arra nem figyeltünk.

— No mert az ilyen vizsgálatnál nagyon fontos volna, ha a szobában például dohányszag lett volna.

— Én nem dohányzom s így ezt a szagot azonnal észrevehettem volna. A legkisebb nyomot, a legkisebb magyarázatfélést sem találtunk. Az egyetlen megfogható tény az volt, hogy a portás neje — *Tangye* asszonynak hívják — sietve eltávozott. Ámbár a portás kijelentette, hogy a felesége rendszerint ez időtájt szokott hazamenni — megegyeztem a rendőrrel, hogy igyekeznünk kell az asszonyt kézrekerítenünk, mielőtt ideje volna az iratokat eltüntetni, — föltéve természetesen, hogy egyáltalán nála vannak.

Időközben értesítették a rendőri központot és *Forbes*, a titkosrendőr azonnal megjelent, átvette az ügyet és óriási tevékenységet fejtett ki. *Kocsiba* ültünk, megmondtuk a kocsisnak a címet s egy félórával utóbb ott voltunk *Tangye* asszony lakása előtt. Egy fiatal leány, — mint később megtudtuk, az asszony legidősebb gyermeke, — kinyitotta az ajtót, azt mondta, hogy az anyja nincs még otthon. Várnuak kellett egy darabig.

Mintegy tíz perczel utóbb kopogtattak a ház ajtaján és ekkor mi megbocsáthatatlan hibát követtünk el. A helyett, hogy magunk nyitottuk volna ki az ajtót, a leányt engedték oda. Hallottuk, mikor ezt mondta:

— Mama, odabenn két ember vár reád. — Azonnal gyors lépteket hallottunk a folyosón; *Forbes* főszerkeltte az ajtót s mindketten berontottunk a hátsó szobába, mely konyhával szolgált; de az asszony már előbb odaért. Kihívóan nézett ránk, de egyszerre megismert engem és arca óriási elcsodálkozást fejezett ki.

— Ni, hisz ez *Phelps* ur a minisztériumból! — kiáltott.

— Hát ki elől futott olyan nagyon? mit gondolt, kik vagyunk mi? — kérdezte *Forbes*.

— Azt hittem, hogy a végrehajtó van itt. Pörünk volt egy kereskedővel.

— Azt hitesse el mással! — szólt *Forbes*. Nagy okunk van hinni, hogy elhozott a minisztériumból egy fontos okmányt s azt most el akarja tüntetni. Hiábavaló minden, velünk jön rendőrségre, ott majd kikeresik.

Minden kérése és ellenkezése hasztalan volt. Megnéztük még az egész konyhát, kiváltképp a tűzhelyet, hogy megtudjuk, nem használta-e föl azt a pillanatot, a míg egyedül volt arra, hogy

az okmányokat elégséges, de sem hamut, sem papírmaradékot nem találtunk. Akkor kocsin-kon a rendőrségre vittük őt, hol Forbes átadta egy e czéira alkalmazott asszonynak. Halálos félelemben várta ez asszony jelentését. Előjött végre. Az okmányoknak nyomát sem találta.

Ekkor fogott el először teljes erővel rettenetes helyzetemnek a tudata. Eddig jártam-keitem, cselekedtem, s nem volt időm a gondolkodásra. Biztosan számítottam rá, hogy a szerződést megtaláljuk; hogy mi lesz velem, ha fáradozásunk hiábavaló lesz, arra nem is merem gondolni. De most már semmit sem lehetett tenni s volt időm az egész helyzetet jól át gondolni. Rettenetes helyzet volt. Watson a megmondhatója, hogy már az iskolában is ideges, ingerlékeny voltam; ez a természetem. Gondoltam a nagybátyámra és a többi miniszterekre, a szegényekre, melyet ő reá, magamra és minden hozzám tartozóra hoztam. Persze, áldozata voltam valami rendkívüli balvégtet-nek; de ki törődik ezzel, a mikor nagy diplo-máciai érdekek forognak kockán. Semmi két-ség — tönkre vagyok téve és meg vagyok gyalázva.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A fagy pusztítása Biharon. Bihari tudósítónk írja: Április 24-ére virradóra, tehát Szent György napjára oly hatalmas fagy volt, mely beillett volna decemberre is. Előtte való nap 1—2 óra közt fagyasztó szél közepette apró, lencse nagyságu jég esett. A fagyasztó szél megálltával éjjel, reggelre virradóra Ro-meur szerint 4 fok hideget mutatott a hőmérő. Szóval megtette hatását. No de divát ez már minden tavasszal, kezdik a gazdák megszokni. A bihari szőlőhegyet megvette a fagy kevés kivétellel. — A gyümölcs is elfagyott, pedig az idén sok lett volna. — Kerti veteményeink tönkre mentek. Még csak a kenyér van hátra.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tőzsdétől eredeti átvirata. —

Határárak.

Budapest, április 25.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.96
Káposzta, ropozó, aug.	

Értéktőzsde

Budapest, április 25.

Osztrák hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasút	
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.—
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902 április 25-én.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék	97.70
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.60
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérési jog megváltási kötvény	100.75
Horvák-szlavónföldterhermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyereségy-sorsjegy-kölcsön	204.—
Tiszszabályozás szegedi sorsjegyek kölcsön	168.25
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.50
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	99.40
Osztrák államsorsjegyek	153.—
Osztrák magyar bank részvény	16.—
Magyar hitelbankrészvény	691.—
Osztrák hitelintézet részvény	678.25
Párisi vista	95.35
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Nemzetbiztosítási márká	117.25
London vista	240.25
20 márkás arany	28.44

A szerkesztését felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTTÉR.

Ma délután a Schiauch-téri

kioszkban

a **BURA TESTVÉREK** kitünően szervezett **zenekara** játszik.

Kitünő ételek és italokról, úgy szintén **figyelmes kiszolgálásról** gondoskodva van.

Számos látogatásért esedezik

a BÉRLŐ.

Hideg Buffet!

Dréher sör.

Kossuth Lajos-utcai tel-keinken tervbe vett bérházaink ter-vei elkészülvén,

legmodernebb uri lakásokra

és

üzlethelyiségekre

előjegyzéseket elfogadunk.

A tervek irodánkban megtekinthetők.

Füchsl Testvérek,

Kossuth Lajos-utca 11/15.

Darvassy Károly

czipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utca 422. sz.

(Weisz Károly-féle ház).

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni a mai kor minden igényeit kielégítő **uri és női**

czipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkák a leg-lelkiismeretesebben és mindenkor a m. t. közön-séget teljesen kielégítőleg készíttetnek.

Mindennemű hibás lábakra a legkényel-mesebb czipők állíttatnak elő.

Megrendelések gyorsan és pontosan esz-közöltetnek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt kényelmes czipő felküldése elegendő.

100

Tisztelettel

Darvassy Károly,
czipész.

Kálmán Sándor

ékszerész,

Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám.

Állandó nagy raktár:

Drágakövek, ékszerek, arany- és ezüst aján-déktárgyak, ezüst evőeszközök és minden e szakhoz tartozó áruból.

Legszolidabb szabott árak.

Mindennemű alakításokat és javítást elvállal.
Telephon 409. szám. 150.

Biharvármegye

gazdaközönségének

figyelmét felhívjuk **56 év óta fenn-álló üzletünkre,** hol

gazdasági gépek

kijavitása és jókarba helyezése gyorsan, pontosan és

feltünő jutányos árban

teljesíttetik.

Ugyanott raktáron tartjuk a számos kitün-telést nyert

világhírű nagyvárad

érezcsengőket,

továbbá a cégtulajdonos **EHRlich MÓR** ur által feltalált s szabadalmazott

tömlő-kapcsolókat,

melyek minden gazdasági és községi fecs-kendőhöz szükségesek és nélkülözhetet-lenek.

Továbbá nagy raktári tartunk a **szén-záclós** találmányt képező

szabadalmazott **viznélküli**

„PLUTO“

árnyékszék-betétből,

melyek beszerzését orvosi tekintélyek min-den **gondos családapa** kötelességévé tették, minthogy azok alkalmazása számos betegségnek elejét veszi.

Czégünk **specziálitását** képezik még: szabadalmazott szűrőkészülékkel ellátott

szivattyus-kutak,

nemkülönben **hirnevés templomi, gazdasági és iskolai**

harangok

és általában mindennemű **géprészek** előállítása és bármilyen **éremmunka.**

Rosenthal és Ehrlich

érez- és harangöntők, szabadalmazott kutkésztők.
Csengő-gyár.

Alapított 1847-ben.

Nagyvárad, Szacsvey-utca

(saját ház).

ALKALMI VÉTEL.

Figyelem!

Flegman Ármin áruháza

Nagyvárad, Bémer-tér, értesíti a n. é. közönséget, hogy tulhalmozott raktára miatt **színes selymeket, napernyőket és selyem blousokat** mélyen reducált árban kiárusít. Mindenki saját érdeke e tényről meggyőződést szerezni. — Minden más raktáron levő cikkek nevezetesen gyönyörű francia batistok, a legújabb fekete és színes ruhakelmék, különlegességek batist-blousok és divatövekben, valamint női fehérenemű, vászon- és asztalneműek ösmert »szolid szabott árakban« kaphatók.

Lapunk kiadóhivatala utján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIRÓK** gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden remekíró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY A MAGYAR REMEKIRÓK MEGREDELŐINEK.

Shakespere, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekírók-nak

Shakspeare összes színműveinek új 6 kötetes kiadását, melynek bolti ára, a Magyar Remekírók-éval azonos díszes kötésben, 30 korona, a Magyar Remekírók megrendelői 20 koronáért kapják. Ez az egyedüli teljes magyar fordításában s mint ilyen,

A Magyar Remekírók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félévenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekírók 3 koronás (Shakspeare színművel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhetők meg a Rendelő-lap utján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a „TISZÁNTUL” kiadóhivatalához.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekírók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradandó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyöntetű összkiadásának ára 55 kötetben, díszes vászonkötésben **220 korona.**

Ezenek kivül benn lesznek a **MAGYAR REMEKIRÓK** könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleki László gr., Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczoköltészet.

RENDELŐ-LAP.

A «TISZÁNTUL» kiadóhivatala utján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

- a) A «Magyar Remekírók» 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
b) A «Magyar Remekírók» és Shakspeare műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
c) A «Magyar Remekírók» és Shakspeare műveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.
d) A «Magyar Remekírók» Shakspeare nélkül 220 koronáért, fizetendő 3 koronás havi részletekben.

A nem kiadott műveket törtenő

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félévenként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárat s nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portóköltés költség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Lakás és kelet:

Név és állás:

Olvasható aláírást kérünk.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.